

nende Tilstand i denne Henseende tilveiebragt paa Landet som den, der er i Byerne, jeg har nogen Tvivl derom. Jeg tror ikke just, at man vilde være veltilfreds med, at det var saaledes paa Landet, at Enhver skulde have Ret til at blive Værtshusholder. Tilstanden er vel allerede nu ingenlunde saaledes, som den skulde være, men den vilde efter min Mening blive adskilligt værre, naar Enhver uden Videre kunde blive Værtshusholder paa Landet. Det er altsaa ganske overladt til Lovgivningsmagten at fastsætte de Betingelser, under hvilke Næringsfriheden maa udøves; Næringsfriheden er kun til, forsaavidt Indskrænkninger i den ikke ere begrundede i det almene Vel. Jeg nævnte før Totalafholdenhedsforeningen, men man har dog ogsaa, forinden denne Forening begyndte at virke, været opmærksom paa dette Forhold. Jeg skal saaledes henvise til Loven af 2den Juli 1870, der i en af sine Paragrafer udtrykkelig har til Formaal — jeg kan næsten sige mere direkte end det foreliggende Lovforslag — at begrænse Værtshusholdernes Tal. Der staar saaledes i en af Paragraferne i denne Lov, at, naar Kommunalbestyrelsen fastsætter den aarlige Afgift af Udskænkningen over det Minimum, som Loven af 29de December 1857 i sin § 72 bestemmer, nemlig 20 Kr., da skal det Overstydende udelukkende tilfalde den kommunale Kasse. Man har aabenbart herigjennem tilfattet en Begrænsning, idet man har givet de kommunale Raad — Amtsrådene med — al fornøden Leilighed, ja endog Opmuntring til at paalægge Værtshusholderne en forhøjet Afgift ved at sige: Forsaavidt I bestemme Afgiften over den laveste Størrelse, tilfalder det Overstydende udelukkende den kommunale Kasse. Man har fremdeles i Loven af 23de Mai 1873 indsat en Paragraf, hvorefter det ved Vedtægten, med Indenrigsministerens Samtykke, kan bestemmes, hvor mange Værtshusholdere der maa være i Byerne. Man begit dengang den Feil, at man kun medtog Værtshusholdere og Konditorer, men derimod ikke Gæstgivere. Der er altsaa blevet det Gul, at, naar den paagjældende Mand ifølge Vedtægten ikke kan blive Værtshusholder, kan han løse Næringsbevis som Gæstgiver. Det var en Feil, man begit, men den staar jo til at rette. Altsaa, det var ikke min Mening at sige, at det er noget Splinternyt, der var kommet op ved Totalafholdenhedsbegælgelsen, idet man, som sagt, allerede paa et meget tidligere Tidspunkt har haft Gien til, at den ubegrænsede Frihed, der var givet til Værtshushold i Byerne, kunde misbruges. Det har man allerede været opmærksom paa i 1857 og senere ved Lovene af 2den Juli 1870 og 23de Mai 1873. Jeg tror altsaa ikke, at Byraadene, hvor de ellers have den fornødne Energi til at gjøre det, saame lovlige Afgang til at kunne begrænse Værtshusholdernes Tal. Feilen med Hensyn til Gæstgiverne kan jo rettes. Man har — og det kom jo stærkt til

Orde gennem den ærede sidste Raley, ligesom det ogsaa er kommet til Orde i det andet Thing — havt Betænkelighed ved at overlade en saa stor Ret til de kommunale Bestyrelser, at de skulde kunne vrage Personerne. Det er nemlig det One, Lovforslaget opstiller, at det giver de kommunale Bestyrelser en ubetinget Ret til at indstille til Værtshusholder de Personer, som de dertil finde antagelige. Det er den ene Vej, ad hvilken Lovforslaget søger at fiktive sig, den anden Vej er egentlig igjennem Kapitalen. Man vil derved, at der skal sørges for, at der skaffes ordentlige Lokaler tilveie, have nogen Garant for, at ikke Enhver uden videre er i Stand til at arrangere sig som Gæstgiver eller Værtshusholder. Jeg tør ogsaa tro, at det, at gode og ordentlige Lokaler tilveiebringes, ganske vist ikke er helt uden Betydning. Jeg veed meget vel, at det ikke nytter Noget, at Lokalerne ere ordentlige i Dieblisset. Naar den Person, som er Sjælen i Geschäften, er en daarlig Person, vil det ikke i Længden hjælpe Noget, hvor gode Lokalerne ere; men Noget hødes der dog ved en saadan Bestemmelse paa den Leilighed, hvormed nu Enhver kan blive Værtshusholder, idet han saa at sige kun behøver at anskaffe en Flaske Brændevin, et Glas og et lille Lokale til en halv Snes Kroner om Maanedene. (Berg: Runderne!) Ja, de komme altid. (Ufrydelse af Berg.) Det ærede Medlem maa undskyldte mig, Runder kommer der desværre som oftest. (Berg: Det er altsaa fede Embeder.) Ja, det ærede Medlem skal nok faae min Mening at høre, jeg er ikke saa uenig med ham, som han tror. Det ærede Medlem erklærede jo, at han fandt, at det var et godt Formaal, Lovforslaget havde. Saaledes maatte jeg i det Mindste forstaa det, og jeg skulde ogsaa mene, at det maatte være en sær Folkethingsmand, der ikke ansaa, det var et godt Formaal at modarbejde Drukkenstaben, det gjælder jo kun Maaden, paa hvilken man skal naae det. Nu er der imidlertid adskillige Ting, jeg endnu kunde ønske at faae oplyst. Jeg veed ikke, hvorvidt den ærede Indenrigsminister er istand til at give disse Oplysninger, ellers kunne de jo indhentes og gives i det kommende Udvalg. Jeg kunde ønske oplyst, hvorledes Byraadene have benyttet den Ret, de allerede have til gennem Vedtægten at hemme de Misbrug, der gaa i Svang; thi der er vel neppe Tvivl om, at man i Vedtægten kan fastsætte, at der ikke maa udskænkes Brændevin til Individer, der ikke ere vogne, ligesom det ikke er tilladt at skænke for berusede Personer, ja, jeg veed i det Hele ikke, hvad der, vedrørende Ordener, ikke skulde kunne sættes ind i Vedtægten. Altsaa, i saa Henseende tror jeg ikke, at Byraadene saame fornøden Myndighed, og saame de den, er der vel Intet i Veien for, at de kunne faae den. Det er imidlertid ønskeligt at faae at vide, i hvilken Grad de have benyttet